

Під іншими особистими інтересами (мотивами) слід вважати: кар'єризм, протекціонізм, конформізм, ревності, сімейність, помста, заздрість, ненависть, бажання прикрасити дійсний стан справ, отримати взаємну послугу, заручитися підтримкою у вирішенні будь-якого питання, приховати свою некомпетентність тощо.

Одним з мотивів вчинення може бути й помста. Помста виникає на фоні суперечливих, частіше неприязних стосунків між людьми. В її основі життєва образа, незадоволення діями або вчинками іншої людини й пов'язаного з ними бажанням одержати задоволення за нанесену образу. Помста як мотив вчинення злочину передбачає прагнення одержати задоволення за заподіяне в минулому зло, дії, які істотно зачіпають інтереси винної особи або її близьких.

Заздрість і ненависть дуже схожі з помстою. Як і помста, заздрість також характеризується непомірним егоїзмом, що може заподіяти шкоду іншій особі. Але на відміну від помсти, заздрість не пов'язана з якимись конкретними діями потерпілого, що обмежує права й свободи людини та громадянина, тобто з образою. Заздрість - це виняткове породження індивідуальних морально-психологічних властивостей внутрішнього хворобливого стану самолюбства й має поглиблено-прихований характер, що, у свою чергу, і зумовлює специфіку вчинення аналізованого злочину на цьому підґрунті. Щодо ненависті, то вона має вираз у почутті ворожнечі до іншої особи, доходить до вчинення злочину й стає його мотивом. Саме ж виникнення ненависті не завжди пов'язано з якимись конкретними діями потерпілого.

Конформістські погляди полягають у небажанні індивіда виділятися й ставати предметом підвищеної уваги, прагненні "бути, як усі", страху змін, небажанні проявляти ініціативу.

Отже, тяжкі наслідки та мотиви завідомо незаконного затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою, що передбачено ч. 3 ст. 371 КК України, чітко виражені, мають встановлений характер і вагоме значення щодо вирішення питання стосовно обґрунтованого й справедливого виду та міри покарання.

Література

1. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]: закон України від 05.04.2001 р. № 5460-VI (5460-17) із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями

Конституційного Суду: за станом на 04.07.2013 р. № 245-VII (245-18). - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>. - Назва з екрана.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]: закон України від 19.10.2012 р. № 5076-VI із змін., внес. згідно із Законами: ВВР, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст. 88: за станом на 04.07.2013 р. № 406 - VII. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. - Назва з екрана.

3. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / [Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.]; [за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація]. - 4-те вид., переробл. і допов. - Харків: Право, 2010. - С. 172-175 с.

4. Кримінальне право України: Особлива частина: Підручник / За ред. проф. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. - Київ-Харків: Юрінком Інтер - Право, 2002. - С. 415-422.

5. Гуторова Н. А. Уголовное право Украины: Особенная часть: конспект лекций / Н.А. Гуторова. - Харьков: Одиссей, 2003. - С. 292-307.

6. Науково практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 р. / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавранюка. - К.: Каннон, А.С.К., 2001. - 1104 с.

7. Матишевський П.С. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / П.С. Матишевський, С.С. Яценко, П.П. Андрушка. - К.: Юрінком, 1999. - С. 597-600.

8. Кулешов Ю.И. Проблемы применения уголовно-правовой нормы об ответственности за принуждение к даче показаний как одного из средств обеспечения законности в деятельности ОВД / Ю.И. Кулешов // Прав. средства обеспеч. соц. законности в деятельности ОВД. - Минск, 1989. - С. 81-88.

9. Уголовный кодекс Украины: Научно-практический комментарий / Отв. ред. Е.Л. Стрельцов. - Харьков: ООО "Одиссей" 2005. - С. 712-717.

10. Савченко А.В. Мотив і мотивація злочину: монографія / А.В. Савченко. - К.: Атіка, 2002. - 144 с.

Воронцов А.В.

*Кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права та кримінології факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної міліції ОДУВС
Надійшла до редакції: 09.06.2013*

УДК 343.541

КЛАСИФІКАЦІЯ СТАТЕВИХ ЗЛОЧИНІВ

Журавльов А. Ю.

Злочини проти статевої недоторканості й статевої свободи особи залишаються на лідируючих позиціях по кількості вчинення в загальній кількості насильницьких злочинів проти особи, їх вчинення викликає значний резонанс у суспільстві, а розслідування завжди пов'язано з певними труднощами. Одним зі шляхів вирішення проблем розслідування зазначених злочинів є удосконалення їх криміналістичної характеристики взагалі та удосконалення їх класифікації, зокрема.

У різні часові періоди теоретичним дослідженням насильницьких злочинів проти особи, зокрема й статеви, займалися вітчизняні та зарубіжні вчені: С.М. Абельцев, Ю.М. Антонян, Р.О. Базаров, А.І. Бойцов, В.О. Василевич, А.В. Варданян, Л.Д. Гаухман, В.О. Глушков, В.В. Голіна,

І.Н. Даньшин, О.М. Костенко, Н.К. Котова, В.М. Кудрявцев, Р.О. Левертова, В.В. Лунєєв, М.О. Ткаченко, О.Є. Михайлов, М.І. Панов, Е.П. Побігайло, Н.Х. Сафіуллін, Л.В. Сердюк, В.І. Сімонов, В.В. Тіщенко, Н.В. Яницька та інші автори.

Метою статті є аналіз підстав щодо здійснення класифікації статеви злочинів.

Статевими злочинами звичайно називають злочини, спрямовані проти життя, здоров'я, свободи та гідності особистості. У главі IV Кримінального кодексу України вказана група злочинів, об'єктом яких є статева недоторканість і статева свобода особи (ст.ст. 152-156 КК). Зазначені злочини досить різномірні, як за своїм змістом, так і за своєю спрямованістю. Кожний з цих злочинів має

певну специфіку в механізмі слідоутворення, а також у колі обставин, що підлягають з'ясуванню й доведенню.

Водночас є й ознаки, спільні для названих злочинів (наприклад, мета - задоволення сексуальної потреби, самоствердження) або для деяких з них (стать або вік потерпілого, форма задоволення статевої пристрасті та ін.). Тому в розроблюваних методиках розкриття статевих злочинів повинні бути відбиті ознаки, як загальні, що об'єднують ці злочини, так і специфічні, що виділяють певні види й групи таких злочинів у тому чи іншому аспекті, що сприяє розробленню відповідних методичних рекомендацій. Виконанню такого завдання багато в чому сприяє розробка класифікації статевих злочинів.

Класифікація є одним з ефективних наукових методів дослідження об'єктивного світу. Її роль полягає в систематизації знань про класифіковані об'єкти або систематизації самих об'єктів, пізнанні сутності класифікованих об'єктів.

Класифікація - це не проста сукупність груп досліджуваних предметів, явищ, а щось ціле, що має загальні властивості, специфічні функції, підкоряється єдиним закономірностям. Саме тому наукова класифікація має істотне значення для теоретичної й практичної діяльності людини: вона дозволяє групувати предмети, явища залежно від різних потреб пізнавальної діяльності людини й тим самим забезпечує вирішення теоретичних і практичних завдань [6, 54-55; 7, 17-28].

Класифікацію визначають як логічну операцію, що полягає в розподілі деякої множини об'єктів або явищ на класи, види чи групи, при якому кожний об'єкт за певними ознаками належить до відповідної рубрики, що може називатися "родом", "класом", "видом", "розподілом" та ін.

Згідно з правилами логіки для класифікації потрібно знайти суттєвий критерій (основу) розподілу об'єктів на групи. Таким критерієм може бути кількісна або якісна ознака, загальна для об'єктів, що підлягають розподілу. Водночас необхідно виокремити для об'єктів, що підлягають класифікації, саме таку їх ознаку, яка б мала видову відмінність - кількісну чи якісну. Ця ознака (властивість) має бути найсуттєвішою, забезпечувати стійкість класифікації загалом і кожної її ланки в загальній системі розподілу множини об'єктів.

Класифікація злочинів розглядається наукою кримінального права з метою визначення елементів і ознак складу злочину, ступеня суспільної небезпеки злочинів, правильної їх класифікації [13], кримінології - для систематизації причин і умов, що сприяють учиненню злочинів, визначенню динаміки злочинності тощо. У криміналістиці класифікація злочинів також має істотне значення. Її роль полягає в сприянні пізнанню закономірностей слідоутворення, механізму злочину, в оцінці ситуацій, виробленню оптимального кола версій, постановці необхідних тактичних завдань, у виборі напрямку пошуково-пізнавальної діяльності.

Існують два підходи до проблеми класифікації злочинів. Автором першого є професор Р.С. Белкін. Цей підхід полягає в класифікації злочинів за кримінально-правовими підставами - за елементами складу злочину [2, 326]. Професор В.А. Образцов є автором іншого підходу до проблеми класифікації злочинів. Він полягає в класифікації злочинів по елементах пошуково-пізнавальної діяльності, що становить криміналістичну характеристику злочинів (мета, механізм, обстановка вчинення злочину й т. ін.) [16, 15-16]. Віддати перевагу якому-небудь одному з

наведених підходів було б неправильно, так само як і взаємовиключити один іншим. На нашу думку, при наведенні класифікації статевих злочинів доцільно використати як кримінально-правові підстави, так і елементи пошуково-пізнавальної діяльності. Головне, щоб використані підстави відповідали цілям і завданням класифікації. Однак стрижнем класифікації все-таки необхідно залишити пошуково-пізнавальну діяльність [1, 28-33; 18, 35-42].

За способом вчинення злочину статеві злочини можна розділити на дві групи: 1) насильницькі статеві злочини, 2) ненасильницькі статеві злочини. Перша група злочинів містить такі склади: зґвалтування (ст. 152 КК), насильницьке задоволення статевої пристрасті в збочених формах (ст. 153 КК), спонукання до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК). До групи ненасильницьких статевих злочинів належать статеві зносини з особою, яка не досягла 16-ти років (ст. 155 КК), і розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК). Однак останній злочин можна віднести до цієї групи статевих злочинів з певною часткою умовності, оскільки розпусні дії стосовно осіб, які не досягли 16-ти років, можуть відбуватися як з використанням елементів насильства, так і без таких [3, 165-173; 4, 69-78; 5, 36-40; 8, 51-52; 10, 25; 12, 59-65; 9, 32-35; 11, с.31; 14, 32; 15, 44; 17, 87; 19, 101; 21, 36-38].

Під насильницькими статевими злочинами розуміють злочини, вчинені шляхом здійснення статевого акту або задоволення статевої пристрасті проти волі потерпілого, із застосуванням фізичного або психічного насильства або з використанням безпомічного стану потерпілого. Подальша класифікація насильницьких статевих злочинів можлива за такими підставами: 1) за механізмом учинення злочину; 2) за суб'єктом злочину; 3) за ознаками, що характеризують особистість потерпілого, 4) за характером відносин потерпілого та гвалтівника; 5) за обстановкою вчинення злочину; 6) за метою вчиненого злочину; 7) за наслідками вчиненого злочину.

Так, за механізмом учинення злочину насильницькі статеві злочини, у свою чергу, підрозділяються на такі класифікаційні підгрупи:

за способом підготовки: 1) з попередньою підготовкою до вчинення злочину (заздалегідь визначається місце вчинення злочину, готуються засоби придушення опору, засоби приховання злочину й т. ін.); 2) без попередньої підготовки до вчинення злочину (підготовка до вчинення злочину здійснюється на місці вчинення злочину, підготовка відсутня);

за способом вчинення злочину: 1) із застосуванням фізичного насильства (зв'язування, побиття, допомога третіх осіб); 2) із застосуванням психічного насильства (залежне по службі становище потерпілого, погрози на адресу потерпілого або його рідних, група осіб); 3) з використанням стану потерпілого, в якому він перебував, або не здатного усвідомлювати, що відбувається, або не в змозі виразити свою волю й вчинити опір. Безпорадний стан настає в результаті фізичного впливу (удар по голові, здавлювання ший й т. ін.); хімічного впливу (застосування ефіру, клофеліну тощо); психологічного впливу (гіпнозу); сп'яніння (наркотичного, алкогольного, токсикологічного (примусового));

за способом приховання вчиненого злочину: 1) із застосуванням засобів маскуванню зовнішності (накладні вуси, перука тощо) або без такої; 2) із застосуванням засобів і прийомів, що утруднюють виявлення слідів і доказів (використання презерватива, рукавичок, хімічних препаратів і т. ін.).

за формою задоволення статевої пристрасті: 1) шляхом здійснення природного статевого акту; 2) шляхом задоволення статевої пристрасті в збоченій формі; 3) шляхом здійснення розпусних дій.

За суб'єктом злочину: 1) дорослі та неповнолітні; 2) статеві злочини, вчинені особами вперше та особами, які раніше неодноразово їх вчиняли; 3) особи, які страждають хронічними психічними захворюваннями; які мають сексуальні девіації (відхилення від норми в сексуальній поведінці); психічно здорові люди.

За ознаками, що характеризують особистість потерпілого: 1) дорослі (з 18 років), неповнолітні (з 14 до 18 років), малолітні (у віці до 14 років); 2) особи жіночої та чоловічої статі; 3) особи, які раніше жили статевим життям, і такі, що не вступали в статеві зносини; 4) особи, які надавали опір, і такі, що не опиралися; 5) особи, які перебували в безпорадному стані внаслідок: фізичних вад, психічних захворювань, малолітнього або старечого віку, введення в організм алкоголю, наркотичних речовин (добровільне); 6) віктимні особистості (танцівниці стриптиз-клубів, офіціантки нічних ресторанів, провідниці в поїздах, особи, схильні до випадкових зв'язків, вживання алкоголю, наркотичних речовин і т. ін.). Інформація про категорії потерпілого дозволяє нам звузити коло осіб, підозрюваних у вчиненні злочину (можливо, це відвідувач таких закладів - заможна людина, особа, яка страждає психічним розладом на сексуальному ґрунті, або не є такими).

За характером відносин потерпілого й гвалтівника: 1) потерпілий з обвинуваченим добре знайомі (сусіди, друзі дитинства й т. ін.); 2) мало знайомі; 3) не знайомі.

За обстановкою вчинення злочину насильницькі статеві злочини, у свою чергу, поділяються на три класифікаційні підгрупи:

за місцем учинення злочину: 1) у населеному пункті (на відкритій ділянці місцевості, на вулиці, у дворі, у під'їзді, підвалі, квартирі, транспортному засобі й т. ін.); 2) поза населеним пунктом (на відкритій ділянці місцевості, у полі, лісі, лісопосадці, транспортному засобі й т. ін.). Дослідження місця вчинення злочину в процесі розкриття насильницьких статевих злочинів подає вихідну інформацію про вчинений злочин і дозволяє, по-перше, виявити, закріпити й використати в процесі розслідування специфічні для цього виду злочинів сліди й речові докази; по-друге, всебічно оцінити обстановку, що склалася, з точки зору об'єктивної можливості (або неможливості) вчинити насильницький статевий акт у конкретних умовах; по-третє, вирішити ряд важливих оперативних тактичних завдань з виявлення винних осіб, свідків і очевидців злочину, установленню обставин його вчинення;

за часом учинення злочину: 1) вчинені у світлий або темний час доби; 2) будні або вихідні й святкові дні;

за умовами вчинення злочину: 1) раптовий напад; 2) обстановка, при якій статевий акт став логічним продовженням у певній ситуації (спільне проведення часу: вечір в ресторані, вечірка, дискотека, розпивання спиртних напоїв і т. ін.).

За метою вчинення злочину: 1) задоволення статевої пристрасті; 2) фізичне насильство; 3) інша мета (припинення потерпілого, приниження його честі й гідності, задоволення почуття помсти).

За наслідками вчиненого злочину: 1) пов'язані з настанням особливо тяжких наслідків (смерть, самогубство, психічне захворювання, втрата працездатності,

зараження венеричними захворюваннями або вірусом СНІДу та ін.); 2) пов'язані із заподіянням середнього та легкого ступеня важкості тілесних ушкоджень; 3) пов'язані з дефлорацією та вагітністю; 4) без зазначених наслідків.

Наведена класифікація насильницьких статевих злочинів не є вичерпною й може бути доповнена й уточнена за умовами аналізу матеріалів оперативної-розшукової та слідчої практики.

Література

1. Афанасьев С.А. и др. Классификация сексуальных убийств. Типы субъектов сексуально-садистских убийств / С.А. Афанасьев, В.И. Иванов // Вопросы совершенствования предварительного следствия: сб. статей. - СПб., 1992. - С. 28-33.

2. Белкин Р.С. Курс криминалистики / Р.С. Белкин. - Т. 3. - М: Юрист, 1998. - С. 326.

3. Біль Р.С. та ін. Відповідальність за статеві злочини: порівняльний аспект / Р.С. Біль, С.Ф. Денисов // Вісник Запорізького юридичного інституту. - 1999. - № 4. - С. 165-173.

4. Брич Л.П. Розмежування зґвалтування із суміжними складами злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особи / Л.П. Брич // Життя і право. - 2004. - № 4. - С. 69-78.

5. Головлёв Ю. Уголовная ответственность за изнасилование: проблемы квалификации и применения / Ю. Головлёв // Закон и право. - 2004. - № 10. - С. 36-40.

6. Кириллов В.К. и др. Логика / В.К. Кириллов, А.А. Старченко. - М.: Высшая школа, 1982. - С. 54-55.

7. Коган М.С. Системное рассмотрение основных способов группировки. - Философские и социологические исследования / М.С. Коган. - Л.: Изд-во Ленинградского университета, 1977. - С. 17-28.

8. Коломийченко В. К вопросу об уголовно-правовой характеристике преступлений против половой свободы и половой неприкосновенности личности / В. Коломийченко // Вопросы государства и права Украины. - 2004. - С. 51-52.

9. Конева М.А. Проблемы отграничения насильственных действий сексуального характера от смежных составов / М.А. Конева // Российский следователь. - 2003. - № 1. - С. 32-35.

10. Конева М.А. Развитие уголовного законодательства России за насильственные действия гомосексуального характера / М.А. Конева // Уголовное право. - 2002. - № 4. - С. 25.

11. Конева М.А. Уголовно-правовая и криминологическая характеристики насильственных действий сексуального характера при гетеросексуальных и гомосексуальных контактах / М.А. Конева // Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. - Ставрополь, 1999. - 31 с.

12. Конева М.А. Усилить уголовную ответственность за насильственные действия гомосексуального характера / М.А. Конева // Российская юстиция. - 2003. - № 3. - С. 59-65.

13. Кривоченко Л.Н. Классификация преступлений / Л.Н. Кривоченко. - Харьков: Вища шк. Изд-во при Харьк. ун-те, 1983. - 129 с.

14. Крючков В.П. Криминалистическая классификация изнасилований / В.П. Крючков // Криминалистические характеристики в методике расследования преступлений. - Свердловск: УрГУ, 1978. - С. 74-79.

15. Люблинский П.И. Преступления в области половых отношений / П.И. Люблинский. - М.: Изд-во

Л.Д. Френкель, 1925 (Л.). - 246 с.

Могачев М.И. Серийные изнасилования / М.И. Могачев. - М.: Логос, 2003. - 288 с.

16. Образцов В.А. Криминалистическая классификация преступлений / В.А. Образцов. - Красноярск: Изд-во Красноярского университета, 1988. - С. 10.

17. Озова Н.А. Насильственные действия сексуального характера / Н.А. Озова. - М.: МЗПресс, 2006. - 192 с.

18. Седнев В.В. и др. Криминалистическая классификация половых преступлений / В.В. Седнев, И.А. Бабюк, И.И. Маковский // Криміналістичний Вісник. - № 2. - К., 2004. - С. 35-42.

19. Серийные сексуальные преступления: под ред. Ю.М. Антоняна. - М.: ЩИТ-М, 2000. - 240 с.

20. Цвіліховський Л. Деякі питання застосування законодавства про відповідальність за зґвалтування / Л. Цвіліховський // Радянське право. - 1997. - № 5. - С. 36-38.

Журавльов А. Ю.

Доцент кафедри криміналістики

Національного університету

"Одеська юридична академія"

кандидат юридичних наук

Надійшла до редакції: 09.06.2013

УДК 343.85:343.326

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ ТЕРОРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Журочко Г. О.

Залізничний транспорт посідає провідне місце в задоволенні потреб виробничої сфери та населення в перевезеннях, є важливим фактором забезпечення соціально-економічного розвитку України, укріплення її зовнішньоекономічних зв'язків. Підвищену увагу, що приділяється залізничним перевезенням, легко пояснити, адже будь-яка надзвичайна подія на залізниці миттєво приносить величезні збитки різного характеру.

Поширення географії й збільшення загроз тероризму, актів незаконного втручання терористичного характеру в діяльність залізничного транспорту, участі в них транснаціональних злочинних структур, поширення масштабів незаконного обігу зброї, вибухових пристроїв і речовин, великі обсяги перевезення небезпечних вантажів являють у сучасних умовах реальну загрозу безпеці на залізницях. Саме тому забезпечення високого рівня безпеки на залізничному транспорті є на сьогодні однією з первинних задач держави й організацій, що здійснюють залізничні перевезення. Важливим питанням при цьому виявляється розробка концептуальних засад запобігання терористичній діяльності на залізничному транспорті.

Активний пошук спільних підходів щодо проблеми забезпечення безпеки та попередження тероризму на транспорті в багатьох країнах світу залишається актуальним, незважаючи на той факт, що в останні десятиліття цій проблемі приділяється значна увага як учених, так і практиків. Аналіз наукових досліджень і публікацій свідчить про те, що тероризм є предметом розгляду широкого спектру філософських, психологічних, соціологічних, історичних, політологічних та інших наук, що загалом визначає багатоаспектний характер досліджуваного феномену. Дослідженням окремих питань боротьби з тероризмом займалися такі вчені, як В.Ф. Антипенко, С.А. Буткевич, О.С. Допілка, В.П. Ємельянов, В.В. Крутов, С.О. Кузнichenko, В.А. Ліпкан, В.В. Майоров, С.М. Мохончук, Л.В. Новікова, Д.С. Савочкін, М.В. Семікін та ін.

Разом з тим залишаються недостатньо дослідженими механізми запобігання й протидії терористичній діяльності на різних видах транспорту, зокрема на залізничному.

Тероризм на залізничному транспорті - це складне й багатофакторне соціальне явище, першочергові завдання вирішення питань боротьби з яким знаходяться в площині комплексного розвитку антитерористичного законодавства на основі принципів міжнародного права, порівняльного правознавства, останніх технічних досягнень і здобутків у сфері соціальної безпеки.

© В.Г. Журочко, 2013

На сьогодні Україна не належить до держав з високою ймовірністю вчинення на їх території терористичних актів [1]. Водночас упродовж останніх років унаслідок різних об'єктивних причин (загроза терористичних посягань та інших актів незаконного втручання в діяльність транспорту, зростання аварійності на транспорті тощо) особливою гостроти набула проблема транспортної безпеки, яка не в останню чергу торкається й залізничного транспорту.

Світовий досвід переконливо доводить, що найбільшою популярністю в терористів користуються місця значного скупчення людей. У зв'язку з цим транспортний комплекс є одним з основних потенціальних об'єктів тероризму. Як свідчить міжнародна практика боротьби з тероризмом, об'єкти транспорту нерідко стають засобом досягнення злочинної мети окремих осіб і організацій екстремістського спрямування, які намагаються шляхом здійснення терористичних актів досягти економічних, політичних чи інших вимог, піддаючи при цьому небезпеці сотні людських життів.

На сьогодні низка чинників може стати підґрунтям для підвищення в Україні рівня терористичної загрози на об'єктах залізничного транспорту, серед яких насамперед варто відзначити підвищену заінтересованість до території України як транзитної зони з боку міжнародних злочинних угруповань, які діють, зокрема, у сферах нелегального переміщення зброї, небезпечних матеріалів і наркотичних засобів, а також наявність на території України потенційно небезпечних і уразливих у терористичному плані об'єктів залізничної інфраструктури, які з огляду на світовий досвід можуть розглядатися як потенційні цілі терористів.

Конфліктогенні події останніх років, що сталися в різних країнах і вказують на уразливість об'єктів залізничного транспорту, спонукають до розробки й прийняття додаткових заходів щодо підвищення транспортної безпеки та запобігання терористичній діяльності. Реалізація державної політики в цій сфері потребує здійснення системних узгоджених заходів, зокрема спеціального, зовнішньополітичного, організаційно-правового, соціально-економічного, інформаційного, гуманітарного, морально-культурного та освітнього характеру.

З метою дотримання основних принципів, визначених національним законодавством, проблему запобігання тероризму на залізничному транспорті доцільно, на нашу думку, розв'язувати шляхом зосередження зусиль на окремих концептуальних засадах і напрямках, серед яких хотіли б виділити наступні.